

ŽELJKO BUJAS

Neumitna je sudbina iznenada prekinula bogat i sadržajan životni put akademika Željka Bujasa. Rodio se 16. dan veljače 1928. u gradu Pagu. Potekao je dakle s otoka i iz grada koji su tri i pol stoljeća prije dali tvorca prve tiskane hrvatske slovnice Bartola Kašića. Možda je to bar donekle i makar u snovima utjecalo na životni put našega suvremenika. Odmalena živeći na susjednome Rabu, prihvatio ga je kao svoj drugi, pravi zavičaj. Za svoje mladosti upoznao je Željko Bujas hrvatsku tronarječnost: iz čakavštine Dominisove i Cassiusove ponikao, za školovanja u kajkavskome Zagrebu služio se hrvatskim književnim jezikom štokavskoga, gundulićevskoga narječnog temelja. Nakon osnovne škole i gimnazije otputio se neofilološkom stazom: na zagrebačkome Filozofskom fakultetu studirao je i diplomirao engleski jezik s književnošću i ruski jezik. U svojem se naraštaju osobito istakavši, bio je 1954. izabran asistentom u Odsjeku za anglistiku matičnog mu fakulteta. Nakon desetljeće dugoga zrenja izradio je i obranio disertaciju kojom je postigao stupanj doktora lingvističkih znanosti. Na ljestvici se sveučilišnih zvanja ovako kretao: 1965. docent, 1971. izvanredni profesor, 1974. redoviti profesor. Svojim ljudskim i stručnim vrlinama stjecao je poštovatelje i prijatelje, pružao i primao ljubav. Pripadao je među one sretne ljude koji vole svoj posao i s radošću ga obavljaju.

Bujasov znanstveni lik naša je Akademija prepoznala prije više od dva desetljeća. Na temelju brojnih mu dotada objavljenih znanstvenih i stručnih radova svojim ga je članom suradnikom u Razredu za filološke znanosti izabrala 1977. Izvanredni je član postao 1988. redoviti 1991.

Četiri su bitna filološka područja na kojima se istakao: anglistika; kontrastivna proučavanja; leksikologija i leksikografija; računalne metode u jezikoslovnim istraživanjima.

Bio je akademik Bujas hrvatskim anglistom i zato graditeljem mostova. U njegovu bogatom opusu mnoge su rasprave i članci nadahnuti prvotnom mu anglističkom problematikom. Pored odnosa među britanskim i američkim stanjem engleskoga jezika često je razmatrao kontrastivne odnose hrvatskoga prema engleskome. Dugi je niz godina prevodio i, pogotovu, ustrajno izrađivao englesko-hrvatski, enciklopedijski rječnik, a smrt ga je prekinula dok je radio na njegovu završnom dijelu.

Poput Reljkovića Bujas se upitao što bi svojoj domovini Hrvatskoj “iz tuđih zemalja donio, čim bi joj se barem za to udobrio, što me ima i što sam se u njezinom krilu odgojio”. Godine 1967. tadašnji je docent objavio u “*Studia Romanica et Anglica Zagrabienisia*” jedan od svojih ranih znanstvenih radova: o konkordiranju kao metodi u kontrastivnoj raščlambi. Slijedio je njegov boravak u Sjedinjenim Državama. Na Sveučilištu u Texasu tu je metodi iskušao na Marulićevoj *Suzani* i na Krležinu *Povratku Filipa Latinovića*. U domovinu se vrativši, svoje kolege u Zagrebačkome lingvističkome krugu izvijestio je o mogućnostima što ih jezičnim proučavanjima pruža računalna obrada. U Institutu za lingvistiku Filozofskoga fakulteta pokrenuo je projekt “Kompjutorska obrada hrvatskih književnih tekstova”. Sam je izdao Gundulićeva *Osmana*, u suautorstvu *Razvod istarski*. Završene su (ali tek u manjemu broju primjeraka otisnute) konkordancije Marulićevih i Karnutićevih hrvatskih djela, pa Krležinih *Balada Petrice Kerempuha*.

U drugoj je godini Domovinskoga rata akademik Bujas postao prvim po redu urednikom “Vijesti” kojima je Akademija u javnost širila istinu o sebi i o mladoj samostalnoj hrvatskoj državi.

Punim se srcem založio na engleski prevodeći izjave i apele što ih je najviša nam znanstvena i umjetnička ustanova upućivala podupirući s grubom najezdom suočenu hrvatsku slobodu.

Veliko srce istinskoga domoljuba i pouzdanoga znanstvenika prestalo je kucati. Neka mu rodna hrvatska gruda u svom krilu dade groba i neka svojim cvijećem grob mu kiti. Mi mu, njegovi kolege i poštovatelji, suradnici i prijatelji, na posljednjemu ovozemaljskome susretu iskazujemo duboku hvalu i proričemo vječnu slavu.